

19.9.2 Gereedschap zelf smeden is creatief maatwerk voor iedere smid.

Als je een **tang** wil maken baseer je het model op dat van een schaar. Twee stangen, een scharniergat er in en een pen erdoor. Door vorm en positie te veranderen krijg je knijptangen, scharen, grijptangen, kromme tangen...

Van slecht staal kan je geen goed gereedschap maken.

Figuur 153 Beitel

Steen- en ijzerbeitels worden meestal uit 1 stuk gemaakt. Houtbeitels krijgen ook een houten vest. Ze kunnen met een pin vastgezet worden in het handvat dat met een ijzeren ring versterkt wordt. Of je stulpt een holle bovenkant aan de beitel , zodat de steel er in kan gezet worden zoals bij een schop of spade. Voor een **mes** moet je natuurlijk ook voorzien dat het lemmet ver genoeg doorloopt om dit in het heft te bevestigen.

Om een ketting te maken smeed je staafjes om tot langgerekte, O-vormige lussen. Je kan ze dicht lassen, of met een overlapping dicht smeden.

Om met minder materiaal meer lengte te krijgen kan je ook staafjes maken met op ieder uiteinde een aan de volgende schakel te haken O. Die vorm is minder soepel, maar soms is dat zelfs een voordeel.

Een **gesmede nagel** (spijker) is vierkant. Je kan hem wel rond(er) maken, maar ik vermoed dat dit niet werd gedaan omdat vierkant sneller te maken was, en het verwacht werd vaster te zitten, omdat het niet zo makkelijk kan losdraaien of wrikken als een ronde soortgenoot. Bij het timmeren werd waar dat kon de punt omgeplooid en platgeslagen om een betere hechting te krijgen. Ook in paardenhoeven werd de nagel door het hoefijzer schuin naar buiten geklopt, en daar als een haak omgeslagen voor een betere en langere hechting. Het eenvoudigste model heeft geen kop, maar gewoon een L-vorm.

Zorg dat je altijd meerdere (4+) ijzers in het vuur hebt liggen. Het is zonde om voor één stuk het vuur op te stoken, en je verliest te veel tijd door telkens te wachten tot je ijzer weer terug gloeit. Eventueel maak je 4 x hetzelfde stuk.

Bij Inchtuthil (Schotland) heeft het Romeinse leger (87 AD) bij het verlaten van een vesting 875.400 ijzeren spijkers begraven om te vermijden dat ze in handen van de vijand zouden vallen.

♪ De veearts is er voor kunstmatige inseminatie. 'Daar staat het paard, en aan die spijker kan u uw broek ophangen!' Theo Bergsma